

Maciej Witek

<https://szczecin.academia.edu/MaciejWitek>

maciej.witek@usz.edu.pl

Instytut Filozofii, Wydział Humanistyczny

Uniwersytet Szczeciński

Cognition & Communication Research Group (CCRG)

<http://ccrg.usz.edu.pl/>

Akty mowy i akomodacja *

Seminarium Cognition & Communication Research Group

* Praca przygotowana dzięki wsparciu finansowemu Narodowego Centrum Nauki
w ramach umowy nr UMO-2015/19/B/HS1/03306.

PLAN:

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze;
2. trzy modele:
 - 2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji,
 - 2.2. R. Stalnackera model sekwencyjnej aktualizacji,
 - 2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji;
3. szkic modelu inspirowanego teorią aktów mowy.

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

(1) a. Nie mogę przyjść na spotkanie.

b. Muszę odwieźć *swoją siostrę* na lotnisko.

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

(1) a. Nie mogę przyjść na spotkanie.

b. Muszę odwieźć *swoją siostrę* na lotnisko.

Odbiorca wypowiedzi (1) ma prawo przyjąć do wiadomości, że:

(i) Piotr nie może przyjść na spotkanie;

(ii) Piotr musi odwieźć swoją siostrę na lotnisko.;

(iii) spotkanie, o którym mowa w (1a), jest *w tym samym czasie*, co zdarzenie opisane w (1b);

(iv) to, o czym mowa w (1b) *wyjaśnia* to, o czym mowa w (1a);

(v) Piotr ma siostrę.

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

(1) a. Nie mogę przyjść na spotkanie.

b. Muszę odwieźć *swoją siostrę* na lotnisko.

Odbiorca wypowiedzi (1) ma prawo przyjąć do wiadomości, że:

(i) Piotr nie może przyjść na spotkanie;

(ii) Piotr musi odwieźć swoją siostrę na lotnisko.;

(iii) spotkanie, o którym mowa w (1a), jest *w tym samym czasie*, co zdarzenie opisane w (1b);

(iv) to, o czym mowa w (1b) *wyjaśnia* to, o czym mowa w (1a);

(v) **Piotr ma siostrę.**

→ **informatywna presupozycja**

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

(1) a. Nie mogę przyjść na spotkanie.

b. Muszę odwieźć *swoją siostrę* na lotnisko.

Odbiorca wypowiedzi (1) ma prawo przyjąć do wiadomości, że:

(i) Piotr nie może przyjść na spotkanie;

(ii) Piotr musi odwieźć swoją siostrę na lotnisko.;

(iii) spotkanie, o którym mowa w (1a), jest *w tym samym czasie, co* zdarzenie opisane w (1b);

(iv) to, o czym mowa w (1b) *wyjaśnia* to, o czym mowa w (1a);

(v) **Piotr ma siostrę.**

→ **informatywna presupozycja**

(!) komunikacja *versus* inne gry

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

(2) a. Wczoraj spotkałem *narzeczonego Elizy*.

b. *On* jest rajdowcem.

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

(2) a. Wczoraj spotkałem *narzeczonego Elizy*.

b. *On* jest rajdowcem.

(3) a. Eliza bierze jutro ślub.

b. *On* jest rajdowcem.

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

(2) a. Wczoraj spotkałem *narzeczonego Elizy*.

b. *On* jest rajdowcem.

(3) a. Eliza bierze jutro ślub.

b. *On* jest rajdowcem.

(4) Eliza bierze jutro ślub z *pewnym osobnikiem płci męskiej*.

→ *przesłanka pomostowa lub wypełniająca*

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

(5) Pozbieraj drewno na ognisko!

(Austin 1962: 28; cf. Langton 2015; Witek 2013; 2015)

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

(5) Pozbieraj drewno na ognisko!

(Austin 1962: 28; cf. Langton 2015; Witek 2013; 2015)

Fortunność aktu mowy (5) jako *polecenia* zakłada,
że Alicja jest zwierzchnikiem Karola.

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

(5) Pozbieraj drewno na ognisko!

(Austin 1962: 28; cf. Langton 2015; Witek 2013; 2015)

Fortunność aktu mowy (5) jako *polecenia* zakłada,

że **Alicja jest zwierzchnikiem Karola.**

→ **presupozycja deontyczna**

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

- Akomodacja polega na przystosowaniu kontekstu *aktu mowy* do rozpoznanych warunków *jego* stosowności;
- akomodacja wiąże się ze *przystosowawczą* zmianą kontekstu.

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

- Akomodacja polega na przystosowaniu kontekstu *aktu mowy* do rozpoznanych warunków *jego* stosowności;
- akomodacja wiąże się ze *przystosowawczą* zmianą kontekstu.

(Q₁) Jaki mechanizm leży u podstaw akomodacji?

(Q₂) Na jaki kontekst ma wpływ?

(Q₃) Na czym polega akomodacja rozumiana jako zmiana kontekstu?

(Q₄) Jakiej niestosowności unikamy dzięki akomodacji?

(Q₅) Co wyznacza warunki, których rozpoznanie (*a*) uruchamia mechanizm akomodacji i (*b*) koordynuje jego działanie?

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

- Akomodacja polega na przystosowaniu kontekstu *aktu mowy* do rozpoznanych warunków *jego* stosowności;
- akomodacja wiąże się ze *przystosowawczą* zmianą kontekstu.

(Q₁) Jaki mechanizm leży u podstaw akomodacji?

(Q₂) Na jaki kontekst ma wpływ?

(Q₃) Na czym polega akomodacja rozumiana jako zmiana kontekstu?

(Q₄) Jakiej niestosowności unikamy dzięki akomodacji?

(Q₅) Co wyznacza warunki, których rozpoznanie (*a*) uruchamia mechanizm akomodacji i (*b*) koordynuje jego działanie?

→ **problem wyznaczenia (ang. *triggering problem*)**

1. Akomodacja: przykłady, charakterystyka i problemy badawcze

- Akomodacja polega na przystosowaniu kontekstu *aktu mowy* do rozpoznanych warunków *jego* stosowności;
- akomodacja wiąże się ze *przystosowawczą* zmianą kontekstu.

(Q₁) Jaki mechanizm leży u podstaw akomodacji?

(Q₂) Na jaki kontekst ma wpływ?

(Q₃) Na czym polega akomodacja rozumiana jako zmiana kontekstu?

(Q₄) Jakiej niestosowności unikamy dzięki akomodacji?

(Q₅) Co wyznacza warunki, których rozpoznanie (*a*) uruchamia mechanizm akomodacji i (*b*) koordynuje jego działanie?

→ **problem wyznaczania (ang. *triggering problem*)**

(!) Bach 2001: metafizyczne / epistemiczne rozumienie „wyznacza”
→ „konstytuuje” *versus* „ustala”

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

Główne idee (Lewis 1979):

- typ aktu mowy = funkcja z kontekstów w konteksty (por. Gazdar 1981);
- kontekst = rejestr konwersacji (ang. *conversational score*);

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

Główne idee (Lewis 1979):

- typ aktu mowy = funkcja z kontekstów w konteksty (por. Gazdar 1981);
- kontekst = rejestr konwersacji (ang. *conversational score*);
- ewaluacyjna / kinematyczna funkcja rejestru konwersacji.

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

Główne idee (Lewis 1979):

- typ aktu mowy = funkcja z kontekstów w konteksty (por. Gazdar 1981);
- kontekst = rejestr konwersacji (ang. *conversational score*);
- ewaluacyjna / kinematyczna funkcja rejestru konwersacji.

Składniki rejestru konwersacji:

- presupozycje,
- deontyczne stany rzeczy,
- dziedzina dostępnych punktów odniesienia,
- standardy precyzji,
- ranking istotności,
- ...

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

Główne idee (Lewis 1979):

- istnieją reguły rządzące zmianą (kinematyką) rejestru konwersacji:
reguły kinematyki konwersacyjnej (\rightarrow RKK).

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

Główne idee (Lewis 1979):

- istnieją reguły rządzące zmianą (kinematyką) rejestru konwersacji: reguły kinematyki konwersacyjnej (\rightarrow RKK).

Bezpośrednie RKK

{rejestr źródłowy} \rightarrow {rejestr docelowy}

Reguły akomodacji

{rejestr źródłowy} \rightarrow {rejestr źródłowy_{ACC}}

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

Główne idee (Lewis 1979):

- istnieją reguły rządzące zmianą (kinematyką) rejestru konwersacji: reguły kinematyki konwersacyjnej (\rightarrow RKK).

Bezpośrednie RKK

{rejestr źródłowy} \rightarrow {rejestr docelowy}

Reguły akomodacji

{rejestr źródłowy} \rightarrow {rejestr źródłowy_{ACC}}

If at time t something is said that requires component s_n of conversational score to have a value in the range r if what is said is to be **true***, or otherwise acceptable; and if s_n does not have a value in the range r just before t ; and **if such-and-such further conditions hold****; then at t the score-component s_n takes some value in the range r . (Lewis 1979, p. 347)

* truth as the designated aspect of appropriateness;

** e.g., if nobody blocks the accommodating change (Langton *forthcoming*).

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

Reguła akomodacji dla presupozycji:

If at time t something is said that requires presupposition P to be acceptable, and if P is not presupposed just before t , then – *ceteris paribus* and within certain limits – presupposition P comes into existence at t .
(Lewis 1979: 340)

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

Reguła akomodacji dla presupozycji:

If at time t something is said that requires presupposition P to be acceptable, and if P is not presupposed just before t , then – *ceteris paribus* and within certain limits – presupposition P comes into existence at t . (Lewis 1979: 340)

- (1) a. Nie mogę przyjść na spotkanie.
b. Muszę odwieźć *swoją siostrę* na lotnisko.
>> (v) Piotr ma siostrę.

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

Reguła akomodacji dla presupozycji:

If at time t something is said that requires presupposition P to be acceptable, and if P is not presupposed just before t , then – *ceteris paribus* and within certain limits – presupposition P comes into existence at t . (Lewis 1979: 340)

(6) *Nawet* Maciej rozwiązałby to zadanie.

>> Maciej nie jest najlepszy w rozwiązywaniu zadań.

(7) Dziś wieczorem, również Jan je kolację w Nowym Jorku. (Kripke 1990)

>> Pewna określona i kontekstowo istotna osoba (lub grupa)
je dziś wieczorem kolację w Nowym Jorku.

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

Inne przykłady:

(8) Nadaję ci imię *Królowa Elżbieta*.

(9) Teraz możesz wychodzić poza białą linię.

(Austin 1962; Langton 2015)

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

Inne przykłady:

(8) Nadaję ci imię *Królowa Elżbieta*.

(9) Teraz możesz wychodzić poza białą linię.

(Austin 1962; Langton 2015)

(!) Wg Lewisa prawdziwość jest wyróżnioną formą oczekiwaną stosowności.

2.1. D. Lewisa model zapisu konwersacji

- (Q₁) Jaki mechanizm leży u podstaw akomodacji?
- (Q₂) Na jaki kontekst ma wpływ?
- (Q₃) Na czym polega akomodacja rozumiana jako zmiana kontekstu?
- (Q₄) Jakiej niestosowności unikamy dzięki akomodacji?
- (Q₅) Co wyznacza warunki, których rozpoznanie (*a*) uruchamia mechanizm akomodacji i (*b*) koordynuje jego działanie?

- (Q₁) → reguły akomodacji;
- (Q₂) → rejestr konwersacji;
- (Q₃) → naprawa (ang. *repair* lub *fixing*);
- (Q₄) → głównie fałszu;
- (Q₅) → ...

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

Stalnaker (2002, 2009, 2014) a Lewis:

- głównie akomodacja presupozycji;
- interesuje nas kinematyka (lub dynamika) akomodacji, a nie źródło warunków uruchamiających akomodację;

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

Stalnaker (2002, 2009, 2014) a Lewis:

- głównie akomodacja presupozycji;
- interesuje nas kinematyka (lub dynamika) akomodacji, a nie źródło warunków uruchamiających akomodację;
- kontekst = wspólny grunt (ang. *common ground*);

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

Stalnaker (2002, 2009, 2014) a Lewis:

- głównie akomodacja presupozycji;
- interesuje nas kinematyka (lub dynamika) akomodacji, a nie źródło warunków uruchamiających akomodację;
- kontekst = wspólny grunt (ang. *common ground*);

The notion of **common ground** in a propositional attitude concept. (...) it is a concept with an iterative structure: a proposition is common ground between you and me if we both accept it (for the purposes of the conversation), we both accept that we we both accept it, we both accept that we both accept that we both accept it, and so on. (Stalnaker 2014: 25)

We can (...) define the individual propositional attitude of **speaker presupposition** in terms of common ground: An agent A presupposes that ϕ if and only if A accepts (for purposes of the conversation) that it is common ground that ϕ . (*ibid.*)

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

Stalnaker (2002, 2009, 2014) a Lewis:

- głównie akomodacja presupozycji;
- interesuje nas kinematyka (lub dynamika) akomodacji, a nie źródło warunków uruchamiających akomodację;
- kontekst = wspólny grunt (ang. *common ground*);
- akomodacja nie wiąże się z działaniem jej tylko właściwych reguł; nie istnieją reguły akomodacji!

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

Stalnaker (2002, 2009, 2014) a Lewis:

- głównie akomodacja presupozycji;
- interesuje nas kinematyka (lub dynamika) akomodacji, a nie źródło warunków uruchamiających akomodację;
- kontekst = wspólny grunt (ang. *common ground*);
- akomodacja nie wiąże się z działaniem jej tylko właściwych reguł; nie istnieją reguły akomodacji!

Accommodation is an essential feature of any communicative practice. If common ground is (at least close to) common belief, then it will adjust and change in the face of manifest events that take place, including events that are themselves speech acts. Accommodation is just an example of this kind of change.

(Stalnaker 2014: 58)

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

Główna idea:

- akty mowy są narzucającymi się zdarzeniami (ang. *manifest events*).

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

Główna idea:

- akty mowy są narzucającymi się zdarzeniami (ang. *manifest events*).

(1) a. Nie mogę przyjść na spotkanie.

b. Muszę odwieźć *swoją siostrę* na lotnisko.

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

Główna idea:

- akty mowy są narzucającymi się zdarzeniami (ang. *manifest events*).

(1) a. Nie mogę przyjść na spotkanie.

b. Muszę odwieźć *swoją siostrę* na lotnisko.

Pytanie:

- co wyznacza takie własności aktu mowy, jak jego:
 - (a) znaczenie,
 - (b) moc,
 - (c) presupozycje?

odp. semantyczna (von Stechow 2009) vs odp. pragmatyczna (Simons 2013)

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

Stalnaker 2014:

(...) presupposition requirements may have diverse explanations. (70)

The simplest and most common case where a presupposition is required by the use of a sentence is a case where the addressee can apply the semantic rules to figure out what the speaker is saying only if he has certain information. In a case like this, the semantic rules help to explain why a presupposition is required, but the rules themselves need make no mention of presuppositions. (53)

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

(7) Dziś wieczorem, również Jan je kolację w Nowym Jorku. (Kripke 1990)

- „również” znaczy „w dodatku do x ”
(following Heim; cf. Stalnaker 2014: 71);
- użycie „również” wiąże się z milczącym odniesieniem do kontekstowo wyraźnego x .

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

Sekwencyjna aktualizacja:

- [1] akomodacja jako kooperatywna reakcja na akt mowy rozumiany jako narzucające się zdarzenie ;
- [2] wytworzenie „istotnego” skutku aktu mowy.

pierwotny WG $\xrightarrow{[1]}$ przystosowany WG $\xrightarrow{[2]}$ uaktualniony WG

2.2. R. Stalnaker model sekwencyjnej aktualizacji

(Q₁) Jaki mechanizm leży u podstaw akomodacji?

(Q₂) Na jaki kontekst ma wpływ?

(Q₃) Na czym polega akomodacja rozumiana jako zmiana kontekstu?

(Q₄) Jakiej niestosowności unikamy dzięki akomodacji?

(Q₅) Co wyznacza warunki, których rozpoznanie (*a*) uruchamia mechanizm akomodacji i (*b*) koordynuje jego działanie?

(Q₁) → kooperatywna reakcja na narzucające się zdarzenie;

(Q₂) → WG;

(Q₃) → nie tyle naprawa, ile dostosowanie;

(Q₄) → niestosowność;

(Q₅) → struktura racjonalnego działania.

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

Główne idee:

- interpretacja = abdukcyjny proces rozpoznawania intencji;

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

Główne idee:

- interpretacja = abdukcyjny proces rozpoznawania intencji;
- intencja = złożona struktura informacyjna, która obejmuje:
 - **cel**, tj. reprezentację pożądanego stanu rzeczy;
 - **plan**, tj. częściową charakterystykę sposobu osiągnięcia celu;
 - **warunki konieczne** (ang. *preconditions*), tj. zakładany stan świata, od którego zależy osiągnięcie celu wg planu.

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

Główne idee:

- interpretacja = abdukcyjny proces rozpoznawania intencji;
- intencja = złożona struktura informacyjna, która obejmuje:
 - **cel**, tj. reprezentację pożądanego stanu rzeczy;
 - **plan**, tj. częściową charakterystykę sposobu osiągnięcia celu;
 - **warunki konieczne** (ang. *preconditions*), tj. zakładany stan świata, od którego zależy osiągnięcie celu wg planu.

Akomodacja jako

- „szczególny przypadek usuwania przeszkód” (Thomason 1990: 343)
- oraz „oświecona aktualizacja” (Thomason et al. 2006).

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

Główne idee:

- powszechnie jawne działanie (ang. *public action*)
versus ukryte, choć powszechnie rozpoznawalne działanie
(ang. *tacit though publicly recognizable action*);
np. to, co stwierdzone w (10) *versus* to, co suponowane w (10).

(10) Zuzia żałuje, że kupiła fretkę. (Roberts 2015)
→ treść rzutowalna (*not-at-issue relative to the QUD*)

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

Główne idee:

- powszechnie jawne działanie (ang. *public action*)
versus ukryte, choć powszechnie rozpoznawalne działanie
(ang. *tacit though publicly recognizable action*);
np. to, co stwierdzone w (10) *versus* to, co suponowane w (10).

(10) Zuzia żałuje, że kupiła fretkę. (Roberts 2015)
→ treść rzutowalna (*not-at-issue relative to the QUD*)

Roberts (2015):

- treść rzutowalna wypowiedzi (10)
jest raczej supozycją, niż *presupozycją*.

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

Thomason:

Informative presupposition arises as a problem in the presence of a pragmatic rule requiring an utterance involving a presupposition to be appropriate only if its presuppositions are mutually supposed at that stage of the conversation. We are not committed to such a rule; the alternative rules (...) would rather be (1) that an utterance involves a presupposition *P* if the intention underlying the utterance is committed to the presupposition, and (2) that an utterance is only appropriate to the extent that its presuppositions can be recognized and added to the common ground. (Thomason et al. 2016: 33)

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

(11) A: I'm out of petrol.

B: There is a garage around the corner.

(Grice 1989: 32; cf. Thomason 1990: 347)

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

Możemy wyróżnić (za Roberts 2015) następujące typy akomodacji:

- przypadki, które – jak (1) i (10) – zawierają nie tylko wyraźne KWP, ale również wyraźną reprezentację treści wymagających akomodacji;
treść rzutowalna jest suponowana;
- przypadki, które – jak (3) i (7) – wiążą się z użyciem wyraźnych KWP, ale nie zawierają wyraźnych reprezentacji treści wymagających akomodacji;
treść rzutowalna jest presuponowana;
- przypadki, które – jak (11) – nie zawierają ani wyraźnych KWP, ani wyraźnych reprezentacji treści wymagających akomodacji;
treść akomodowana jest implikowana konwersacyjnie.

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

Możemy wyróżnić (za Roberts 2015) następujące typy akomodacji:

- przypadki, które – jak (1) i (10) – zawierają nie tylko wyraźne KWP, ale również wyraźną reprezentację treści wymagających akomodacji;
treść rzutowalna jest suponowana;
- przypadki, które – jak (3) i (7) – wiążą się z użyciem wyraźnych KWP, ale nie zawierają wyraźnych reprezentacji treści wymagających akomodacji;
treść rzutowalna jest presuponowana;
- przypadki, które – jak (11) – nie zawierają ani wyraźnych KWP, ani wyraźnych reprezentacji treści wymagających akomodacji;
treść akomodowana jest implikowana konwersacyjnie.

Wg Thomasona wszystkie ww. przypadki wiążą się z „oświeconą aktualizacją” i wymagają kooperatywnego środowiska konwersacyjnego.

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

Problem 1:

- nie wszystkie przypadki akomodacji wymagają środowiska kooperatywnego;
- zob. samozwańczy lider, mowa podporządkowująca itp.

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

Problem 2:

- co wyznacza *ukryte działania* i *warunki konieczne* jako strukturalne elementy intencji?

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

Problem 2:

- co wyznacza *ukryte działania* i *warunki konieczne* jako strukturalne elementy intencji?

? ↓

(...) the grammar might require a speaker to commit to certain information, privately, but in a publicly recognizably way, WITHOUT thereby requiring the speaker to somehow treat it as public, prior information. This gives an attractive way to resolve the well-known and frequent gaps where information must be grammatically backgrounded but need not be shared information among interlocutors. Classic examples include the informative presuppositions of change-of-state verbs, factives, and definite noun phrases. (Thomason et al. 2006: 6)

2.3. R. Thomasona model światłej aktualizacji

(Q₁) Jaki mechanizm leży u podstaw akomodacji?

(Q₂) Na jaki kontekst ma wpływ?

(Q₃) Na czym polega akomodacja rozumiana jako zmiana kontekstu?

(Q₄) Jakiej niestosowności unikamy dzięki akomodacji?

(Q₅) Co wyznacza warunki, których rozpoznanie (*a*) uruchamia mechanizm akomodacji i (*b*) koordynuje jego działanie?

(Q₁) → kooperatywna reakcja na rozpoznane przeszkody;

(Q₂) → rejestr konwersacji;

(Q₃) → czasem *dostosowanie*, czasem *naprawa*, czasem *wzbogacenie*;

(Q₄) → ...;

(Q₅) → struktura intencji koordynującej wykonanie jawnego działania.

3 . szkic modelu inspirowanego teorią aktów mowy

(Q₅) Co wyznacza warunki, których rozpoznanie (*a*) uruchamia mechanizm akomodacji i (*b*) koordynuje jego działanie?

3 . szkic modelu inspirowanego teorią aktów mowy

(Q₅) Co wyznacza warunki, których rozpoznanie (*a*) uruchamia mechanizm akomodacji i (*b*) koordynuje jego działanie?

Hipoteza:

- przynajmniej w niektórych wypadkach warunki, o których mowa, są wyznaczane przez **reguły stosowności** (por. Lewis).

3 . szkic modelu inspirowanego teorią aktów mowy

(Q₅) Co wyznacza warunki, których rozpoznanie (*a*) uruchamia mechanizm akomodacji i (*b*) koordynuje jego działanie?

Hipoteza:

- przynajmniej w niektórych wypadkach warunki, o których mowa, są wyznaczane przez **reguły stosowności** (por. Lewis).

Dwa podejścia do kwestii RS (Sbisà *forthcoming*):

- zbiór RS jest zupełny (Searle 1969),
- zbiór RS jest niezupełny i otwarty (Austin 1962).

[Unlike Searle, Austin does not present his rules A, B, and Γ] as (templates for) jointly sufficient conditions, but leaves the performance of illocutionary act tokens open to unforeseen forms of defeasibility. (Sbisa, forthcoming)

3 . szkic modelu inspirowanego teorią aktów mowy

Główne idee (zob. Sbisà 2002, 2007, forthcoming):

- mechanizmy odpowiedzialne za akomodację są zbliżone do „rozpoznawania wzorca”;
kieruje nimi założenie o stosowności;
- nie istnieją reguły akomodacji jako takiej.

Accommodation, then, is (...) governed by general principles, one of which concerns pattern recognition (a pattern can well be recognized from the presentation of some of its parts) and the other the by-default recognition of other minds or subjects. (...) It is indeed quite obvious that a pattern that is partially presented may be completed by the observer if the part presented suffices to make it emerge. (Sbisa, forthcoming)

3 . szkic modelu inspirowanego teorią aktów mowy

Główne idee (zob. Sbisà 2002, 2007, forthcoming):

- mechanizmy odpowiedzialne za akomodację są zbliżone do „rozpoznawania wzorca”;
kieruje nimi założenie o stosowności;
- nie istnieją reguły akomodacji jako takiej.

The existence of shared patterns of conventional action (which are cultural facts and can be expected to be linguistically encoded at least up to a certain point) could account for the “accepted conventional procedure” of Austin’s rule A1 without binding us to an obsessively rule-governed view of how illocutionary acts are performed.⁷ Moreover, patterns may be cognitively processed in different ways, for example by means of Gestalt-like mechanisms, but also, if needed (as in the case of unfamiliar patterns, gravely incomplete display, and other complications), inferentially, which would assign a legitimate role to inferential theories of illocutionary force understanding. (Sbisà 2009: 48-49)

3 . szkic modelu inspirowanego teorią aktów mowy

Intencja = złożona struktura informacyjna, która obejmuje:

- **cel**, tj. reprezentację pożądanego stanu rzeczy;
- **plan**, tj. częściową charakterystykę sposobu osiągnięcia celu;
- **warunki konieczne** (ang. *preconditions*), tj. zakładany stan świata, od którego zależy osiągnięcie celu wg planu.

3 . szkic modelu inspirowanego teorią aktów mowy

Intencja = złożona struktura informacyjna, która obejmuje:

- **cel**, tj. reprezentację pożądanego stanu rzeczy;
- **plan**, tj. częściową charakterystykę sposobu osiągnięcia celu;
- **warunki konieczne** (ang. *preconditions*), tj. zakładany stan świata, od którego zależy osiągnięcie celu wg planu.

Hipoteza:

- reguły stosowności są wbudowane w strukturę intencji i korelują ze sobą **cel**, **plan** i **warunki**.

3 . szkic modelu inspirowanego teorią aktów mowy

Akomodacja wiąże się z:

- domyślną oceną, że wypowiedź jest stosownym aktem mowy określonego typu, czyli osiąga swój **cel**;
- domyślne założenie, że **warunki** osiągnięcia tego celu są spełnione (→ Lewis o warunku *ceteris paribus*).

3 . szkic modelu inspirowanego teorią aktów mowy

Akomodacja wiąże się z:

- domyślną oceną, że wypowiedź jest stosownym aktem mowy określonego typu, czyli osiąga swój **cel**;
- domyślne założenie, że **warunki** osiągnięcia tego celu są spełnione (→ Lewis o warunku *ceteris paribus*).

- Zbiór ww. warunków jest otwarty;
- dzięki badaniu sytuacji *wadliwych* możemy odkryć nowe warunki.

3 . szkic modelu inspirowanego teorią aktów mowy

Akomodacja wiąże się z:

- domyślną oceną, że wypowiedź jest stosownym aktem mowy określonego typu, czyli osiąga swój **cel**;
- domyślne założenie, że **warunki** osiągnięcia tego celu są spełnione (→ Lewis o warunku *ceteris paribus*).
- Zbiór ww. warunków jest otwarty;
- dzięki badaniu sytuacji *wadliwych* możemy odkryć nowe warunki.

Aby dowiedzieć się więcej:

- M. Witek, Accommodation in Linguistic Interaction. On the so-called triggering problem (draft), <http://ccrg.usz.edu.pl/publications/>

Dziękuję za uwagę

Literatura:

- Abbott, B. (2008). Presuppositions and common ground. *Linguistics and Philosophy* 21: 523-538.
- Asher, N. and A. Lascarides (2001). Indirect Speech Acts. *Synthese* 128: 183-228.
- Asher, N. and A. Lascarides (2003). *Logics of Conversation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Austin, J. L. (1962). *How to Do Things with Words*. Oxford: The Clarendon Press.
- Bach, K. (1987). *Thought and Reference*. Oxford: Clarendon Press.
- Bach, K. (2001). You don't say?, *Synthese* 128: 15-44.
- Domaneschi, F. (2016). *Presuppositions and Cognitive Processes*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Domaneschi, F. (2017). Assertion and presupposition in on-line language processing. Paper presented at a workshop *Assertion, Norms and Effects*, Trieste, 13-14 November 2017.
- Forguson, L. W. (1973). Locutionary and Illocutionary Acts. In: Sir I. Berlin (ed.), *Essays on J.L. Austin*. Oxford: The Clarendon Press, 160-185.
- Gauker, C. (1998). What is a Context of Utterance? *Philosophical Studies* 91: 149-172.
- Gazdar, G. (1981). Speech act assignment. In: A. K. Joshi, B. L. Webber and I. A. Sag (eds.), *Elements of Discourse Understanding*. Cambridge: Cambridge University Press, 64-83.
- Grice, P. (1989). *Studies in the Way of Words*. Cambridge, Mass., London, England: Harvard University Press.
- Geurts, B., D. D. Beaver and E. Maier (2016). Discourse Representation Theory. In: E. N. Zalta (ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Spring 2016 Edition). <https://plato.stanford.edu/archives/spr2016/entries/discourse-representation-theory>
- Heim, I. and A. Kratzer (1998). *Semantics in Generative Grammar*. Oxford: Oxford University Press.
- Kölbel, M. (2011). Conversational Score, Assertion, and Testimony. In: J. Brown and H. Cappelen (eds.), *Assertion. New Philosophical Essays*. Oxford: Oxford University Press, 49-77.

- Kripke, S. (1990). Presupposition and Anaphora. Remarks on the Formulation of the Projection Problem. *Linguistic Inquiry* 40(3): 367-386.
- Langton, R. (2015). How to Get a Norm from a Speech Act. *The Amherst Lecture in Philosophy* 10: 1–33.
<http://www.amherstlecture.org/langton2015/>
- Langton, R. (forthcoming a). *Accommodating Injustice: The John Locke Lectures 2015*. Oxford: Oxford University Press.
- Langton, R. (forthcoming b). Blocking as Counter-Speech. In: D. Harris, D. Fogal, and M. Moss (eds.), *New Work on Speech Acts*, New York: Oxford University Press.
- Lepore, E. and M. Stone (2015). *Imagination and Convention. Distinguishing Grammar and Inference in Language*. Oxford: Oxford University Press.
- Lewis, D. (1979). Scorekeeping in a Language Game. *Journal of Philosophical Logic* 8: 339-359
- Roberts, C. (2015). Accommodation in a language game. In: B. Loewer and J. Schaffer (eds.), *The Blackwell Companion to David Lewis*. Oxford: Blackwell, 345-366.
- Sbisà, M. (2002). Speech Acts in Context. *Language & Communication* 22: 421-436.
- Sbisà, M. (2009). Uptake and Conventionality in Illocution. *Lodz Papers in Pragmatics* 5(1): 33-52.
- Sbisà, M., forthcoming, Varieties of speech act norms. In: M. Witek and I. Witczak-Plisiecka (eds.), *Normativity and Variety of Speech Actions*. Leiden: Brill (*Poznań Studies in the Philosophy of the Sciences and the Humanities*).
- Searle, J. R. (1969). *Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language*. Cambridge, Mass.: Cambridge University Press.
- Simons, M. (2001). On the Conversational Basis of Some Presuppositions. In: R. Hastings, B. Jackson and Z. Zvolenszky (eds.), *Semantics and Linguistics Theory* 11. Ithaca, NY: Cornell University, 431-448.
- Simons, M. (2003). Presupposition and Accommodation. Understanding the Stalnakerian Picture. *Philosophical Studies* 112: 251-278.

- Simons, M. (2013). On the Conversational Basis of Some Presuppositions. In: A. Capone, F. Lo Piparo and M. Carapezza (eds.), *Perspectives on Linguistic Pragmatics*. Cham, Heidelberg, New York, Dordrecht, London: Springer, 329-348.
- Stalnaker, R. (1998). On the Representation of Context. *Journal of Logic, Language and Information* 7(1): 3-19.
- Stalnaker, R. (2002). Common Ground. *Linguistics and Philosophy* 25: 701-721.
- Stalnaker, R. (2014). *Context*. Oxford: Oxford University Press.
- Thomason, R. H. (1990). Accommodation, Meaning and Implicature. In: P. R. Cohen, J. Morgan and M. E. Pollack (eds.), *Intentions in Communication*. Cambridge, Mass.: MIT Press, 325-363.
- Thomason, R. H., M. Stone and D. DeVault (2006). Enlightened Update: A Computational Architecture for Presupposition and Other Pragmatic Phenomena. Target Manuscript for Workshop on Presupposition Accommodation at the Ohio State University.
- von Fintel, K. (2008). What is Presupposition Accommodation, Again? *Philosophical Perspectives* 22: 137-170.
- Wilson, D. and T. Matsui (2012). Recent approaches to bridging: truth, coherence, relevance. In: D. Wilson and D. Sperber, *Meaning and Relevance*. Cambridge: Cambridge University Press, 187-209.
- Witek, M. (2013). How to Establish Authority with Words: Imperative Utterances and Presupposition Accommodation. In: A. Brożek, J. Jadacki and B. Žarnić, B. (eds.), *Theory of Imperatives from Different Points of View 2*. Warszawa: Semper (*Logic, Methodology and Philosophy of Science at Warsaw University*, Vol. 7), 145-157.
- Witek, M. (2015a). Linguistic underdeterminacy: A view from speech act theory. *Journal of Pragmatics* 76: 15-29.
- Witek, M. (2015b). Mechanisms of Illocutionary Games. *Language & Communication* 42: 11- 22.
- Witek, M. (2016). Convention and Accommodation. *Polish Journal of Philosophy* 10(1): 99-115.